

MANIFEST

VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR & VOEDSELKWALITEIT,
DE AOC RAAD EN AEUOR OVER DE GROENE URGENTIE

Waarom dit manifest?

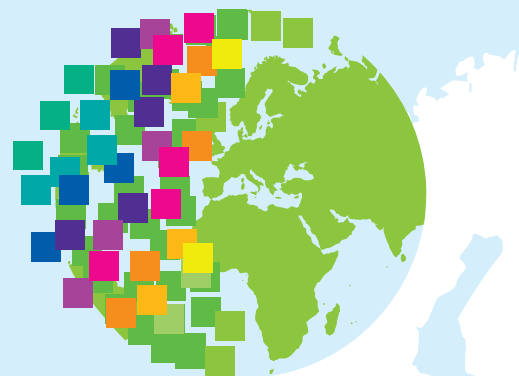
Kijkend naar de toekomst worden wij geconfronteerd met een aantal kansen, bedreigingen en onzekerheden die allen te maken hebben met voedsel, de natuur en onze leefomgeving.

Uitdagingen

1. Mondiaal gezien staat de wereld voor grote uitdagingen:
 - door de voortgaande **groei van de wereldbevolking** komt de voedselvoorziening wereldwijd onder druk te staan;
 - **grondstoffen en energie** worden schaars;
 - de **klimaatverandering** zal de komende decennia doorgaan;
 - er is een groeiend gebrek aan **zoet water** en dit legt druk op de wijze waarop voedsel wordt geproduceerd;
 - de **biodiversiteit** neemt verder af. Natuur en milieu staan in Nederland en daarbuiten nog steeds sterk onder druk.¹Dit stelt hoge eisen aan een duurzame productie van voedsel en bio-grondstoffen.
2. De functies en het belang van groen voor de samenleving nemen toe. Het gaat hierbij om groen in zijn fysieke verschijningsvorm; **“Groen is goed voor de gezondheid, de leefbaarheid in de stad, groen bevordert onderling contact, ontspant en verlaagt stress. Vandalisme, vervuiling, verloedering, agressie en kleine criminaliteit komen veel minder voor in groene wijken.”**² Het gaat ook om groen in de meer mentale verschijningsvorm: Groen als aanduiding voor duurzaamheid, verantwoorde voedselproductie, zorg voor de kwaliteit van leven en het behoud van biodiversiteit.
3. De Nederlandse samenleving vraagt om een hoger niveau van **dierenwelzijn**. Wat ons betreft maakt dit onderdeel uit van de noodzakelijke verduurzaming van de landbouw.
4. Het opgroeien in een **groene omgeving** heeft een grote waarde voor jongeren. We zijn bezorgd over de beperkte manier waarop de (stedelijke) jeugd met groen in contact komt. Wij zijn ook bezorgd over het eenzijdige en ongezonde consumptiepatroon van veel jongeren en het overgewicht dat daar het gevolg van is.
5. Groen dringt door in allerlei vormen van economische activiteit. Groene kennis zorgt voor een economische impuls en innoveert traditionele productieprocessen. Van energiebesparende groene daken tot brandstof uit algen, van hippe kleding uit brandnetels tot wasmachines op zonnekracht, van zorgboerderijen tot golfbanen.
6. Demografische ontwikkelingen leiden tot een krimpende arbeidsmarkt. In de groene sector wordt een tekort aan arbeidskrachten voorspeld. Tegelijk nemen de eisen toe die worden gesteld aan ondernemers en werknemers in de sector: duurzaamheid in voortdurende internationale concurrentie vergt het uiterste van hen. De nieuwe generaties hebben echter ook andere verwachtingen van onderwijs en van hun toekomstig werk. De groene sector sluit daar nog niet altijd goed op aan.
7. Wereldwijd is er een grote behoefte aan onderwijsontwikkeling op het gebied van voedsel, natuur en leefomgeving. Nederland heeft de wereld op dit gebied veel te bieden. Wij achten het onderdeel van de missie van het groene beroepsonderwijs, landen in ontwikkeling te ondersteunen in de verbetering van hun onderwijs op dit gebied.

Noodzakelijke transitie

Al deze ontwikkelingen zijn van grote betekenis voor de toekomst van onze Nederlandse groene sector. Ze vergen een transitie, een proces van ondernemen en leren wat werkt en wat niet werkt om tot een duurzame samenleving te komen. Daarbij is het nodig om de praktijk van het bedrijfsleven, onderzoek en onderwijs aan elkaar te koppelen.

¹ Zie "Strategische verkenning LNV 2009 -2019", ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, Den Haag 2009

² Brief van de minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit aan de Tweede Kamer d.d. 29 juni 2009

Het samenbrengen van de innovatiekracht en praktijkkennis van ondernemers, de theoretische kennis van wetenschappers en de op de toekomst gerichte leeromgeving van het onderwijs vormen hiertoe de sleutel.

De huidige economische situatie biedt kansen om vanzelfsprekendheden te herwaarderen, nieuwe wegen in te slaan en doorbraken te bewerkstelligen. Er ontstaan kansen voor het groene bedrijfsleven om groene expertise aan te wenden in andere sectoren. Goed opgeleide medewerkers zijn daarbij essentieel.

Gezamenlijke urgentie

Deze inzichten veroorzaken bij ons een groeiend urgentiebesef. Wij denken dat het nodig is in Nederland – maar ook wereldwijd – er voor te zorgen dat duurzaamheid een vanzelfsprekend kenmerk wordt van onze samenleving en er voor te zorgen dat economie, ecologie en gezondheid voortaan hand in hand gaan. Ook denken wij dat het groene onderwijs een vliegwiel kan zijn die deze beweging in gang houdt en zelfs aanjaagt.

Laten we van de bedreigingen kansen maken! De Nederlandse groene sector is wereldvermaard om zijn innovatieve vermogen en zijn hoge mate van effectiviteit en productiviteit. Dit succes is in belangrijke mate te danken aan het kennis- en opleidingsstelsel dat met de sector verbonden is. Het is onze gezamenlijke ambitie dat het groene onderwijs, in nauwe samenwerking met het groene bedrijfsleven en de wetenschap en gesteund door de overheid, een grotere bijdrage gaat leveren aan de vergroening van onze economie en aan de oplossing voor de genoemde problemen. In Nederland en wereldwijd.

Met het ondertekenen van dit manifest brengen wij deze gezamenlijke ambitie tot uitdrukking. Het is tevens een afspraak tussen de minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, de AOC Raad en Aequor over de inzet die wij zullen plegen om deze bijdrage mogelijk te maken.

Wat gaan wij doen?

- A.** In 2010 organiseren AOC Raad en Aequor gezamenlijk een serie werkconferenties. Met de verschillende groene bedrijfstakken, de onderwijsinstellingen en relevante maatschappelijke organisaties en overheden willen we verkennen welke ontwikkelingen zich rond bovengenoemde vraagstukken voordoen, op de arbeidsmarkt en in de bedrijven, in de samenleving, nationaal en internationaal, en welke nieuwe eisen dit stelt aan de bedrijfsvoering en het beroepsonderwijs. Voor deze verkenningen willen we gebruik maken van de kennis die in de groene kennisinfrastructuur aanwezig is.
- B.** Op basis van de uitkomsten van de verkenningen beoordelen Aequor en de AOC Raad de huidige inhoud van de kwalificatiedossiers en het huidige aanbod van groene (v)mbo- opleidingen. Vervolgens brengen AOC Raad en Aequor een gezamenlijk advies uit aan de minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit over de noodzakelijke aanpassingen van de examenprogramma's in het vmbo, kwalificatiedossiers in het groene mbo en het aanbod en de inhoud van de groene beroepsopleidingen. Bij de opstelling van dit advies wordt samenwerking met en instemming gezocht bij het overige, niet-groene, onderwijs en het niet-groene bedrijfsleven.
- C.** De minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit spant zich in om op basis van de uitkomsten van de verkenningen en het advies vernieuwing van de opleidingsinhoud mogelijk te maken en te ondersteunen.
- D.** De minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, de AOC Raad en Aequor nemen de uitkomsten van de verkenningen en het advies mede als grondslag voor de "Meerjarenafspraken Groene Kennis Coöperatie 2010 - 2014", "de Innovatieagenda Kennisverspreiding en Groen Onderwijs".
- E.** Aequor en de AOC Raad stellen samen met ingang van 2010 een jaarlijkse prijs in van € 10.000 voor het beste groene onderwijsproject in samenwerking met het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid. De minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit verdubbelt dit bedrag.
- F.** De AOC Raad en Aequor stimuleren waar mogelijk initiatieven van scholen om een bijdrage te leveren aan de verbetering van het groene beroepsonderwijs in landen in ontwikkeling. De minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit sluit hierop aan met haar internationaliseringsbeleid.

Ede, op de dag van de duurzaamheid, 09-09-09,

Gerda Verburg,
minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit

Medy van der Laan,
voorzitter van de AOC Raad

Roel Schilt,
voorzitter van Aequor